

N:o 16.

Ank. till Riksd. kansli den 12 febr. 1897, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse af mark från förra militiebostället $\frac{3}{8}$ mantal n:o 3 Sunnanå eller Strömsholm för en vattenledning till Skellefteå stad.

(I. A.)

Uti en till Riksdagen aflåten proposition (n:o 22) af den 13 november 1896 meddelas, hurusom drätselkammaren i Skellefteå, efter uppdrag af allmänna rådstugan derstädes, hos Kongl. Maj:t anhållit, att, som en för nämnda stads räkning anlagd vattenledning från sjön Falkträsket inom Sunnanå bys område till staden måst delvis framdragas genom mark, tillhörande det för kronans räkning utarrenderade förra militiebostället $\frac{3}{8}$ mantal n:o 3 Sunnanå eller Strömsholm i Skellefteå socken, och det vore nödvändigt för staden att erhålla eganderätt till den sålunda i anspråk tagna marken för att vid behof af reparationer å ledningen när som helst kunna verkställa gräfningar, staden måtte få med eganderätt förvärfva det område af boställets mark, som erfordrades för vattenledningen och de till densamma hörande cisterner för vattnets filtrering, hvilket område enligt en af civilingenjören K. A. Holmgren upprättad, ansökningen bilagd kartecroquis omfattade 50 ar 65 kvadratmeter skogsmark, 8 ar 90 kvadratmeter hagmark och 66 kvadratmeter åker eller tillsammans 60 ar 21 kvadratmeter, hvarjemte drätselkammaren, då vattenledningen utginge från Falkträsket å den strand, som tillhörde berörda boställe, anhållit, att staden måtte få förvärfva kronans

rätt till vattnet i nämnda sjö, för så vidt det erfordrades för vattenledningen, samt beträffande den ersättning, som af staden borde lemnas för marken och vattnet — med framhållande hurusom vattenledningen lände kronan till stor fördel, enär omförmälda boställe, å hvars gård för närvarande saknades vatten, derigenom kunde för en ringa kostnad erhålla ymnig tillgång på godt vatten — hemställt, att ifrågavarande ersättning måtte få bestämmas efter värdering, verkställd på det sätt, som stadgades i och för utarrendering af kronans domäner, eller på det sätt, Kongl. Maj:t särskildt för detta fall ville bestämma, eller ock, om sådant icke kunde bifallas, att staden måtte berättigas att genom expropriation förvärfva berörda mark och vattenrätt.

Öfver denna ansökning hade, enligt hvad i propositionen vidare förmäles, yttranden afgifvits af boställets arrendator, vederbörande kronofogde, Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Vesterbottens län och domänstyrelsen.

Arrendatorn hade, med hänsyn dertill att bostället genom vattenledningens anläggande erhållit fördelen att få vatten å gården, under det att sådant förut måst hemtas från Skellefteå elf, tillstyrkt bifall till ansökningen med vilkor, dels att endast den del af området, der cisterner anlagts, finge inhägnas, enär, derest hela området afstängdes, beteshagen till förfång vid betets begagnande blefve delad i två hälfter, dels ock att arrendatorn för mistningen af marken och för intrång erhöle en årlig ersättning af tio kronor.

Då ifrågavarande vattenledning vore ett i hög grad allmännyttigt företag och jemväl af synnerligt gagn för bostället, hade kronofogden förordat ansökningen under vilkor, att staden ersatte kronan för marken och vattnet antingen med ett visst belopp efter värdering af utsedde uppskattningsmän eller ock med en till hemmansinnehafvaren för all framtid utgående årlig afgäld, dock ej lägre än det af arrendatorn för hans arrendetid fordrade beloppet; att staden förbunde sig att ej inhägna mera af området än platsen omkring cisterner och filter utom vid nödiga reparationer af ledningen; att staden ensam vidkändes alla kostnader så väl för ersättningens bestämmande som för erhållande af lagfart å området; samt att hemmansinnehafvaren för all framtid, så länge vattenledningen egde bestånd, finge derifrån leda för hemmanets gård behöfligt vatten.

Jemväl Kongl. Maj:ts befallningshafvande hade, hufvudsakligen på de af kronofogden föreslagna vilkor, tillstyrkt bifall till ansökningen.

Domänstyrelsen, som meddelat, att ifrågavarande boställe för när-

varande vore utarrenderadt till den 14 mars 1905 mot årligt arrende af 270 kronor, hade anført, att den till arealen föga betydande, till hufvudsaklig del af utmark bestående del af boställets område, som för vattenledningen toges i anspråk, syntes utan olägenhet för bostället kunna till staden upplåtas, derest vid upplåtelsen fästes hufvudsakligen de vilkor, som kronofogden föreslagit, samt att ej heller genom upplåtelse af kronans rätt till vattnet i sjön Falkträsket, i den mån samma rätt behöfdes för vattenledningen, uppstode några olägenheter, enär, enligt hvad handlingarne utmärkte, vattentillgången vore riklig och endast $\frac{1}{40}$ af den beräknade vattentillgången för ändamålet toges i anspråk; och hade domänstyrelsen fördenskull, och då, enligt hvad upplyst blifvit, företaget lände bostället till gagn, hemställt, att ifrågavarande mark och vattenrätt måtte på vissa angifna vilkor till staden upplåtas.

På grund af hvad i ärendet sålunda förekommit har Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att medgifva:

dels att staden Skellefteå berättigades att mot ersättning, som bestämdes i den ordning, hvarom stadgades i kongl. förordningen den 14 april 1866 angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof och i kongl. förordningen den 30 december 1880 om tillägg till nämnda förordning, till sig lösa ej mindre den förra militiebostället $\frac{3}{8}$ mantal n:o 3 Sunnanå eller Strömsholm tillhöriga mark, som enligt ofvan berörda kartecroquis erfordrades för ifrågavarande vattenledning, än äfven kronans rätt till vattnet i sjön Falkträsket, i den mån staden hade behof att för vattenledningen förfoga öfver kronans andel i vattnet, dock under vilkor,

att endast så stor del af det upplåtna området, som upptoges af cisterner och filter, måtte inhägnas, såvida ej nödiga reparationer af ledningen för något tillfälle härifrån påkallade undantag,

att egaren eller innehafvaren af bostället förbehölles rätt att, så länge vattenledningen egde bestånd, derifrån afgiftsfritt leda för boställets gård behöfligt vatten,

samt att staden ensam vidkändes de med upplåtelsen förenade utgifter;

dels ock att löseskillingen måtte, på samma sätt som köpeskillingarne för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Statsutskottet, till hvilket denna proposition för förberedande behandling blifvit hänvisad, har ej haft något att erinra mot hvad Kongl. Maj:t deri föreslagit och hemställer fördenskull,

att Kongl. Maj:ts förevarande proposition må af
Riksdagen bifallas.

Stockholm den 12 februari 1897.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.
